

Talousarvioesitys

2023

Mikkelin seudun ympäristölautakunta

MIKKELI

Sisällysluettelo

Johdanto	3
Perustehtävä.....	3
Palvelusuunnitelma	3
Ympäristöterveydenhuolto	3
Ympäristönsuojelu	5
Strategiakortit.....	5
Tunnusluvut	10
Talous.....	11
Henkilöstösuunnitelma	12

Johdanto

Mikkelin kaupunginhallitus on kokouksessaan 6.6.2022 (§ 257) vahvistanut kaupungin palvelualueille talousarvion 2023 valmistelun lähtökohdaksi talousarviotaamin. Ympäristölautakunnalle talousarvion valmistelun lähtökohdaksi esitetty talousarviotaami on seuraava: tuotot 1 080 000 euroa, kulut 2 297 000 euroa ja toimintakate -1 227 000 euroa.

Talousarvion 2023 valmistelun lähtökohdat ja suunnitelmakauden näkymät

Talousarviovuotta 2023 ja suunnitelmakautta 2023–2025 leimaa edelleen erittäin voimakas talouden sopeuttamisen tarve. Kaupunginvaltuusto on linjannut kaupungin talouden tasapainotustoimenpiteistä kaupunkirakenneselvityksessä (18.6.2018 § 71) ja palvelusuunnitelmassa (18.3.2019 § 35). Lisäksi kaupunginhallitus on hyväksynyt talous- ja tulevaisuushjelman (22.6.2020 § 231) sekä palvelu- ja tulevaisuushjelma ja niissä esitetyt linjaukset talousarvion valmistelun pohjaksi.

Ympäristölautakunta ei esitä kaupunginhallitukselle merkittäviä muutoksia talousarvioesitykseen. Vuodelle 2023 ei ole suunniteltu ulkopuolisella rahoituksella toteutettavia projekteja.

Ympäristölautakunnan talousarvio esitys vuodelle 2023:

Tulot	1 080 000 euroa
Menot	- 2 297 000 euroa
Netto	- 1 227 000 euroa

Perustehtävä

Mikkelin seudun ympäristölautakunta ja sen alaisuudessa toimiva Mikkelin seudun ympäristöpalvelut -yksikkö vastaa kuntatason ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun tehtävistä Mikkelissä, Hirvensalmella, Kangasniemellä Mäntyharjussa ja Pertunmaalla. Palveluja tuotetaan ensisijaisesti ympäristöpalvelujen toimintaa säätelevien lakien ja asetusten mukaisesti. Lisäksi resurssien puitteissa toteutetaan erilaisia selvityksiä vuorotellen toimialueen eri kuntien alueella. Tavoitteena on antaa palvelut samantasoisina koko toiminta-alueella ympäristöpalvelusopimuksen mukaisesti.

Palvelusuunnitelma

Yksityiskohtaiset ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun toiminnan tavoitteet vuodelle 2023 kirjataan valvontasuunnitelmiin, jotka seudullinen lautakunta hyväksyy 15.12.2022 pidettävässä seudullisessa ympäristölautakunnassa. Valvontasuunnitelmissa huomioidaan valtakunnalliset valvontaohjelmat ja valvonnan vuosittaiset painopistealueet.

Ympäristöterveydenhuolto

Ympäristöterveydenhuolto vastaa terveysvalvonnan ja eläinlääkintähuollon palveluiden järjestämisestä.

Terveysvalvonta vastaa kunnan viranomaisille osoitettujen lakisääteisten, elintarvike-, terveydensuojelu-, tupakka- ja lääkelain mukaisten, valvonta-, ohjaus-, ilmoitus- ja lupatehtävien hoitamisesta yksikön toimialueen kuntien alueella. Terveysvalvonnan tavoitteena on turvata turvalliset elintarvikkeet, puhdas talous- ja uimavesi sekä terveellinen, turvallinen ja viihtyisä elinympäristö. Keskeinen vastuualue on elintarvike- ja vesivälitteisten epidemioiden ennaltaehkäisy- ja selvitystyö sekä varautuminen oman toimialueensa osalta.

Elintarvikevalvonnan tehtäväkokonaisuuksia ovat elintarviketurvallisuuden turvaaminen ohjaus- ja valvontatyöllä erilaisissa elintarvikelain mukaisissa valvontakohteissa, kuten elintarvikkeiden teollinen valmistus, kaupat, ravintolat ja ruokalajat, grilli- ja pikaruokapaikat, kahvilat, pubit, elintarvikkeiden kuljetus- ja varastointi, elintarvikekontaktimateriaalien valvonta, alku- tuotanto, vienti- ja tuontiyhtykset, leipomot sekä kasvis-, marja- ja hedelmätuotteiden valmistuspaikat.

Terveydensuojelu vastaa talous- ja uimaveden valvonnasta, asuin- ja majoitustilojen, koulujen, päiväkotien jatkuvaa hoitoa antavien sosiaalihuollon toimintayksikköjen ja yleisölle avointen liikuntatilojen terveydellisten olosuhteiden valvonnasta sekä antaa neuvontaa tuho- ja haittaeläinten torjumiseksi.

Terveysvalvonta valvoo myös **tupakka**tuotteiden, sähkösavukkeiden ja nikotiininesteiden myyntiä, sekä tupakointikieltojen ja -rajoitusten noudattamista. Myös tupakointivälineet, tupakan vastikkeet ja tupakkajäljitelmät kuuluvat valvonnan piiriin. Lisäksi valvotaan lääkelain mukaisten nikotiinivalmisteiden myyntiä. Ympäristöterveydenhuolto valvoo lisäksi tupakointikieltopäätösten noudattamista.

Valvontasuunnitelman mukaiset tarkastukset ovat alle puolet kaikkien tarkastusten määrästä. Merkittävä osa tarkastuksista on ennalta suunnittelemattomia, yhteydenottojen perusteella tehtäviä tarkastuksia kuten esim. asunnontarkastuksia, sisäilmatarkastuksia, haittaeläinongelmia, sinilevätarkastuksia sekä asiakasvalituksia ravintoloista ja majoitusliikkeistä ym. valvontakohteista.

Eläinlääkintähuollon vastuulle kuuluvat eläinlääkintähuoltolain mukaiset tehtävät, kuten koko toimialueella peruseläinlääkäripalvelut, ympärivuorokautinen kiireellinen eläinlääkäriapu sekä eläinsuojelu- ja eläintautivalvonta. Lisäksi vastuuseen kuuluu Kangasniemellä pienteurastamon lihantarkastus sekä laitosvalvonta.

Kaupungineläinlääkäreiden vastaanotot ovat Mikkeliissä, Mäntyharjulla ja Kangasniemellä. Mikkelin, Mäntyharjun, Pertunmaan ja Hirvensalmen eläinlääkäripäivystyksen järjestävät kokonaisuudessaan Mikkelin kaupungineläinlääkärit tai heidän sijaisensa sekä suur- että pieneläimille. Kangasniemi on osa eteläisen Keski-Suomen eläinlääkäripäivystystä, jossa kunnan eläinlääkärit vastaavat tuotantoeläimistä ja pieneläinpäivystys ostetaan Jyväskylän kaupungin kilpailuttamalla ostosopimuksella yksityiseltä klinikalta.

Valvontaeläinlääkäreiden toimipiste on Mikkeliissä. Valvontaeläinlääkärit vastaavat pääasiassa eläinsuojelusta, vierasainevalvonnasta sekä maitohygieniatarkastuksista.

Eläinlääkintähuollon haasteena on koko Suomessa eläinlääkäripula, joka on myös vaikeuttanut merkittävästi virkojen ja sijaisuuksien täyttöä Mikkelin seudun ympäristöpalveluissa. Mikkelin seudun ympäristöpalveluissa tämä on koskettanut vuonna 2022 sekä praktikko- että valvontaeläinlääkäriresursseja.

Resurssivaje tekee lakisääteisten palveluiden tuottamisen haavoittuvaksi. Lisäksi vaje lisää eläinlääkäreiden työkuormitusta. Resurssivajeesta huolimatta suoritelmäärät ovat korkeat, mikä on edellyttänyt eläinlääkäreiltä joustamista. Ulkopuolisten viikonloppupäivystäjien saaminen on ollut tärkeä apu ympärivuorokautisten palveluiden turvaamisessa ja vähentänyt vakituisten eläinlääkäreiden työsidonnaista ja -kuormitusta.

Eläinlääkäriresurssien saaminen riittäviksi vaatii toimia eläinlääkäreiden veto- ja pitovoiman parantamiseksi kuntatyössä Mikkeliissä ja koko valtakunnassa. Mahdollisia keinoja ovat päivystysvapaiden kertymisen lisääminen, hälytysraha, korvaus vajaaresurssilla työskentelemisestä työssä oleville, tehtäväkohtaisen palkan nostaminen, vastaanottoavustajat sekä vastaanoton asianmukainen varustaminen. Lisäksi voi olla tarpeen tehdä ostosopimus yksityisen klinikan kanssa pieneläinpäivystyksen osittaisesta hoitamisesta. Mahdollisia ratkaisuja, jotka huomioivat Mikkelin kaupungin taloudelliset realiteetit, selvitetään syksyn aikana ja ne tuodaan tarvittaessa erikseen valtuuston hyväksyttäväksi. Talousarviota vuodelle 2023 suunniteltaessa on lähdetty siitä, että toiminta säilyy nykyisenkaltaisena.

Jos eläinlääkärivirkoja olisi yksikössä vähintään kymmenen, ja voisi Kangasniemen yhdistää Mikkelin seudun päivystysalueeseen ja alueella päivystystäisi samanaikaisesti kaksi eläinlääkäriä. Tämä varmistaisi sen, että toisen sairastuessa tai muuten estyessä päivystystyöhön, olisi edes yksi päivystävä eläinlääkäri työvuorossa. Päivystyssopimus Jyväskylän kanssa voidaan irtisanoa aikaisintaan vuoden 2024 alusta. Nykyisillä resursseilla sopimus turvaa eläinlääkäripalveluiden tuottamista Mikkelin seudun ympäristöpalveluissa. Päivystyksen järjestämistä vuonna 2024 selvitetään vuoden 2023 aikana.

Uusi eläinlääkintähuoltolaki tulee muuttamaan kunnallisten eläinlääkäripalveluiden lakisääteistä järjestämistä. Lakiuudistus on eduskunnan käsittelyssä syksyllä 2022 ja laki tulee todennäköisesti voimaan vuonna 2024. Kunnille jää lakiluonnoksen mukaan edelleen 24/7 kiireellisen eläinlääkäriavun järjestäminen sekä peruspalveluiden järjestäminen virka-aikana. Lakiehdotuksessa peruspalvelut määritellään tarkasti ja etenkin harrastuseläinten kohdalla luettelo on suppea. Kunnat saavat järjestää muitakin eläinlääkäripalveluita, mutta niiden tuottaminen tulee tapahtua kilpailuneutraalisti. Lakiuudistuksen konkreettinen sisältö ja toteuttamistapa selkenee vuoden 2023 aikana.

Ympäristöterveydenhuolto siirtyy valtakunnallisten suunnitelmien mukaan nykyistä isompiin yksiköihin todennäköisesti vuonna 2026. Asiaa valmistellaan, mutta lakiehdotusta ei vielä ole. Tällä hetkellä näyttäisi, että ympäristöterveydenhuollon

tehtävien toteuttamisvastuu siirtyisi hyvinvointialueiden vastuulle. Toinen vaihtoehto on maakunnan kokoiset yksiköt kuntavastuumallilla. Muutos tulee vaikuttamaan eläinlääkintähuollon mutta myös terveysvalvonnan järjestämiseen. Aikaisempaa suurempien yksiköiden toivotaan tuovan etuja siinä, että tarkastajien määrän kasvaessa heistä kukin voisi nykyistä paremmin keskittyä nykyistä paremmin jollekin osa-alueelle ja saada tiimeihin nykyistä useampia viranhaltijoita. Isompi toimialue antaisi myös mahdollisuuksia eläinlääkintäpalveluiden järjestämiseen ja toivottavasti helpottaisi kiireellisen eläinlääkärivun tuottamista 24/7 ja vähentäisi toiminnan haavoittuvuutta, kun tekijöitä olisi enemmän, vaikkakin isommalla alueella.

Ympäristönsuojelu

Ympäristönsuojelun yksikkö vastaa kunnan ympäristönsuojeluviranomaiselle osoitettujen lakisääteisten lupa-, ilmoitus-, valvonta- ja ohjaustehtävien hoitamisesta viiden kunnan alueella. Resurssien puitteissa tehdään kohdennettua, erillisiin vuosittain vaihtuviin selvitysalueisiin perustuvaa valvontaa mm. haja-asutusalueiden jätevesiasetuksen ja jätelain valvomiseksi. Lisäksi Ympäristöpalvelut osallistuu erilaisiin ympäristöntilaa koskeviin selvityksiin ja hankkeisiin.

Vuodelle 2023 ei ole suunniteltu ulkopuolisella rahoituksella toteuttavia ympäristönsuojelun projekteja.

Strategiakortit

1. Kestävästi kehittyvä ja älykkäästi uudistuva Mikkeli

Osaavan ja hyvinvoivan henkilöstön avulla kaupungin toiminta uudistetaan kaupungin taloudellisen kantokyvyn mukaiseksi.		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Tehtävien priorisointia ja työajan käyttöä ohjaa lakisääteisyys, riskinarviointi ja valvontasuunnitelmat.	Keskitytään olennaisiin, lakisääteisiin tehtäviin. Vastuu: Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu	Ajan tasalla olevat valvontasuunnitelmat
Henkilöstön osaamisen kehittämisestä ja hyvinvoinnista huolehditaan sekä varmistetaan riittävät henkilöstöresurssit lakisääteisten tehtävien hoitamiseen. Koulutuksissa hyödynnetään aina mahdollisuuksien mukaan Teams- ja muita etäyhteyksiä.	Henkilöstö on motivoitunut ja voi hyvin sekä kokee, että osaaminen ja henkilöstöresurssit vastaavat tehtävien vaatuvuutta ja määrää, ja työ on mielekästä. Työtehtäviä kierrätetään tarvittaessa. Vastuu: Ympäristöterveydenhuolto ja ympäristönsuojelu	Työtyytyväisyyskyselyt
Työn haasteet, kuormittavuus ja tavoitteet käydään läpi säännöllisissä palavereissa ja kehityskeskusteluissa.	Esimiestyö on avointa ja kannustavaa. Yhteiset tavoitteet ovat selkeät. Mahdollisiin ristiriitoihin puututaan ajoissa. Päätöksiä valmistellaan ja haasteellisia työtehtäviä pohditaan yhdessä. Tiimit suunnittelevat yhdessä tasapuolisen ja toimivan työnjaon ja selvittävät yhdessä hankalia tapauksia. Vastuu: Ympäristöterveydenhuollon ja ympäristönsuojelun esimiehet sekä tiiminvetäjät	Kehityskeskustelut Tiimien toiminta Työtyytyväisyyskyselyt

Ennakoidaan ja reagoidaan väestöön, elinkeinorakenteeseen, kansainvälisyyteen, digitalisaatioon ja kestäväan kehitykseen liittyviin toimintaympäristön muutoksiin.		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Huomioidaan ja varmistetaan riittävä ympäristöterveydenhuollon asiantuntijuus ympäristöterveydenhuollossa kestäväan kehitykseen, elinkeinorakenteeseen ja kansainvälisyyteen sekä ilmastoon liittyvissä muutoksissa kuntaorganisaation toimintakentässä.	Elintarvikevalvonta ohjaa ja neuvoo toimijoita elintarvikelainsäädännön vaatimusten noudattamisessa. Vastuu: Elintarvikevalvonta	Asiakaspalaute
Huomioidaan ja varmistetaan riittävä ympäristönsuojelun asiantuntijuus ympäristönsuojelussa kestäväan	Kunnat huomioivat kestäväan kehityksen ja ilmastonmuutoksen torjumisen tavoitteet ja toimintojen muutostarpeet	Kuntien ilmasto-ohjelmien ja kaupunki-

kehitykseen, elinkeinorakenteeseen ja kansainvälisyyteen sekä ilmastoon liittyvissä muutoksissa kuntaorganisaation toimintakentässä.	läpileikkaavasti kunnan eri toiminoissa. Ympäristöpalvelut tukee näitä toimia tarjoamalla asiantuntijuutta, ja kokoamalla kuntien ilmasto-ohjelmien ja kaupunki-strategian ympäristöön liittyviä seurantatietoja vuosittain. Vastuu: Ympäristönsuojelu	strategian ympäristömittareiden seurantatiedot kootaan vuosittain.
Osallistutaan ja kannustetaan Mikkelin kaupunkia (ja muiden Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden jäsenkuntia) osallistumaan asiantuntijaverkostoihin ja ulkopuolisella rahoituksella toteutettaviin kestävän kehityksen edistämiseen ja ilmaston muutoksen torjuntaan liittyviin hankkeisiin.	Mikkelin seudun kunnat ovat hyvin perillä rahoitus- ja verkostotyömahdollisuuksista, joilla tuetaan kuntien työtä kestävän kehityksen edistämiseksi. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Kuntien tiedottaminen kestävän kehityksen hankkeisiin liittyvistä rahoitus- ja verkostomahdollisuuksista.
Kehitetään ja ollaan perillä digitalisaation mahdollisuuksista ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon lupa- ja ilmoitusasioiden hoitamisessa.	Ympäristöpalvelujen lupa- ja ilmoitusasiat ovat pääsääntöisesti hoidettavissa sähköisten järjestelmien avulla. Vastuu: Ympäristöpalvelut	Osallistuminen työryhmiin ja verkostoihin digitaalisten palvelujen kehittämiseksi. Terveysvalvonnalla on käytössä sähköiset ilmoitusjärjestelmät.

Huomioidaan Mikkelin hiilineutraalisuustavoite kestävissä rakentamis-, maankäyttö-, liikenne- ja energiaratkaisuissa.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Seurataan Mikkelin (ja muiden Mikkelin seudun ympäristöpalveluiden jäsenkuntien) ilmasto-ohjelmien tavoitteiden toteutumista, osallistutaan tarvittaessa kuntien maankäyttö- liikenne- ja energiahankkeiden ja investointien suunnitteluun sekä annetaan lausuntoja.	Kunnat seuraavat ilmasto-ohjelmien tavoitteita vuosittain ja arvioivat hiilineutraalisuustavoitteen toteutumista, Ympäristöpalvelut on aktiivisesti mukana edistämässä kuntien hiilineutraalisuustavoitteita kuntien hankkeiden valmistelussa ja maankäytön suunnittelussa. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Kuntien ilmasto-ohjelmien mittareiden seurantatietojen kirjaaminen vuosittain, ja hiilineutraalisuustavoitteiden arviointi

Taataan puhdas vesi ja lähiruoka sekä luonnon monimuotoisuus ja perinnebiotooppien säilymistä edistetään.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Lausunnot, hankkeisiin ja työryhmiin osallistuminen, viranomaistyö, rekisterien ja paikkatietojärjestelmien kehittäminen valvontatyön tueksi, luonnonsuojelualueiden hoitosuunnitelmien toteuttamisen valvonta. Kehitetään kuntien viranhaltijoiden ja muiden toimijoiden tietoisuutta luonnon monimuotoisuuden huomiomisesta maankäytön suunnittelussa.	Tiedot arvokkaista luontokohteista ja uhanalaisista lajeista ovat helposti kaikkien maankäytön suunnitteluun osallistuvien kuntien työntekijöiden käytävissä. Annetaan lausunnot kaikista merkittävistä kaavahankkeista ja edistetään luonnon monimuotoisuuden huomiosta edelleen maankäytön suunnittelussa. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Ympäristön ja luonnon monimuotoisuuden suojelun kannalta merkittävät tiedot on koottu kaupungin yhteiseen paikkatietojärjestelmään. Kaavalausuntojen lukumäärä
Ympäristöterveydenhuollon lakisääteisenä tehtävänä toteutetaan elintarvike-, juoma- ja uimavesivalvontaa.	Elintarvike-, juoma- ja uimavesivalvontaa tehdään vuosittain päivitettävän valvontasuunnitelman mukaisesti. Vastuu: Ympäristöterveydenhuolto	Valvontasuunnitelman toteutuminen vuosittain
Lähiruokaan / alkutuotantoon liittyvän toiminnan edistäminen	Elintarviketiimin Oiva-tarkastuksilla tarkastetaan lihan- ja maidon alkuperämaan ilmoittamista kuluttajille. Elintarvikevalvonta ohjaa ja neuvoo toimijoita elintarvikelain-säädännön vaatimusten noudattamisessa.	Toteutunut

Edistetään kaupungin kehittämislustojen vaikuttavuutta ja yrittäjyyden kasvua alustoilla.		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Ohjataan ja edistetään yritysten sijoittumista tarkoituksenmukaisesti siten, että ympäristö- ja terveyshaitat minimoidaan.	Yritykset ja toimijat sijoittuvat tarkoituksenmukaisesti paikkoihin ympäristö- ja terveyshaitat minimoiden. Vastuu: Ympäristöpalvelut	Toteutuneet ennakkoneuvottelut yritysten sijoittumisessa (huom. edellytyksenä on, että Ympäristöpalveluita pyydetään mukaan ennakkoneuvotteluihin)

Hyödynnetään digitaalisuuden mahdollisuudet täysimääräisenä kaupungin palvelujen kehittämisessä.		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Laajennetaan / kehitetään sähköistä asiointia Ympäristöpalveluiden lupa- ja ilmoitusasioissa.	Kaikki ympäristönsuojelun ja terveystalvonnann lupa- ja ilmoitusasiat ovat hoidettavissa selkeiden ja helposti käytettävien sähköisten järjestelmien kautta.	Lupa- ja ilmoitusasiat, jotka voidaan käsitellä sähköisesti

2. Osaamisen ja yrittäjyyden Mikkeli

Edistetään alueen yrittäjyyttä, työllisyyttä, olemassa olevien työpaikkojen säilyttämistä sekä uusien työpaikkojen syntymistä.		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari

Parannetaan yrittäjyönteisyyttä sujuvilla yrityspalveluilla sekä joustavilla maankäytön ratkaisuilla.		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Sujuvat luvituspalvelut, ennakoivat neuvottelut ja yritysten neuvonta.	Valmistellaan luvat (esim. ympäristölupa) sujuvasti ja laadukkaasti, ja annetaan yrityksille ennakoivasti riittävästi selkeää tietoa lupien ja ilmoitusten tarpeesta, sekä luvan edellytyksistä.	Lupapäätösten valmisteluun käytetty aika keskimäärin, toteutuneet ennakoivat neuvottelut
Osallistutaan yritysten sijoittumista koskeviin neuvotteluihin (esim. yhteistyössä Mikkelin kehitysytio Miksein kanssa).	Yritysten sijoittumispaikat ovat tarkoituksenmukaisia sekä yrityksen, ympäristön ja lähialueen asukkaiden kannalta.	Yritysten sijoittumista koskevat neuvottelut (esim. yhdessä Miksein kanssa edellyttäen, että Ympäristöpalvelut pyydetään mukaan)

Panostetaan osaavan työvoiman saamiseen ja osaajien houkutteluun.		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Pito- ja vetoimman parantaminen kunnallisiin eläinlääkärin virkoihin ja sijaisuuksiin valtakunnallisesta eläinlääkärinhuolosta huolimatta uuden eläinlääkintähuolto-lain mukaisesti.	Eläinlääkintähuollon riittävät resurssit saadaan turvattu 24/7 lakisääteisten palveluiden tuottamiseen uuden, todennäköisesti vuonna 2024 voimaan tulevan eläinlääkintähuolto-lain mukaisesti valtakunnallisesta eläinlääkärinhuolosta huolimatta. Eläinlääkäreiden palkkausjärjestelmää kehitetään yhdessä henkilöstöpalveluiden kanssa. Arvioidaan eläinlääkärivirkojen ja vastaanottoavustajien riittävyys. Kehitetään eläinlääkäreiden työnkuvaa ja vastaanottojen varustusta sekä vastaanottojen	Resurssitilanne Työtyytyväisyyskyselyt Asiakaspalaute

	<p>välistä yhteistyötä. Selvitetään tarvittaessa mahdollisuudet ostopalvelulle pieneläinpäivystyksen osalta, toimialueen kahden päiväystyksen yhdistämistä sekä yhteistyömahdollisuuksia Savonlinnan kanssa. Mahdolliset lisäkustannukset tuodaan erikseen valtuuston hyväksyttäväksi.</p> <p>Vastuu: Terveysvalvonnan johtaja, vastaava eläinlääkäri</p>	
--	---	--

Vahvistetaan yritysten, oppilaitosten ja korkeakoulutoimijoiden välistä ja niiden kanssa tehtävää yhteistyötä.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Oppilaitosyhteistyö XAMK:n kanssa.	Tarjotaan harjoittelupaikkoja ja opin- näytetöitä, ja osallistutaan tarvittaessa ja resurssien sallimissa puitteissa ope- tukseen tuomalla mukaan työelä- mänäkökulmaa.	Harjoittelupaikat, harjoittelijat (kk), opinnäytetyöt, ope- tukseen osallistumi- nen
Tutkimusyhteistyö korkeakoulujen, yliopistojen ja tut- kimusorganisaatioiden kanssa.	Osallistutaan tutkimushankkeisiin.	Hankkeisiin osallis- tuminen

Tuetaan opiskelijoiden alueelle ja alueen yrityksiin kiinnittymistä.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Tarjotaan kesätyö- ja harjoittelupaikkoja alan opiskeli- joille.	Tarjotaan laadukkaita ja monipuolisia kesätyö- ja harjoittelupaikkoja ja muita työpaikkoja alan opiskelijoille ja vasta- valmistuneille ja luodaan myönteistä työnantajakuva, joka tulee opiskelijoien ja vastavalmistuneiden kiinnittymistä alueelle.	Harjoittelu-kuukau- sia/vuosi

3. Mahdollistavat elinympäristöt ja hyvinvointia edistävä toiminta ja palvelut

Alueen hyvinvointi perustuu asukkaiden, yhteisöjen, yritysten, hyvinvointialueen ja kaupungin yhteistyölle sekä vahvaan paikallisuuteen.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Viranomaispalvelun asiakaslähtöisyys	Toimitaan helposti lähestyttävänä ja palveluulttiina viranomaisena.	Asiakastytyväi- syyssyyskysely

Taataan kaupunkilaisille saavutettava palvelurakenne ja –tarjonta sekä edistetään esteettömän ja turvallisen arkiympäristön rakentamista.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Terveysvalvonnan lausunnot rakennusluvista	Kiinnitetään huomiota terveelliseen ja turvalliseen rakentamiseen rakennus- lupalausunnoissa oman lain- säädännön puitteissa.	Toteutunut
	Vastuu: Ympäristöpalvelut, terveysval- vonta	

Kehitetään kaupunki- ja maaseutuymäristöjä eri asumismuotojen ja –tapojen mahdollistamiseksi.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Varataan riittävästi resursseja vesihuoltolain ja kuntien jätehuollon valvontaan haja-asutusalueilla, osallistu- taan kuntien maankäytön suunnitteluun edistämällä ympäristöllisesti kestäviä, monipuolisia asumismuo- toja.	Tuetaan vastuullista haja-asumista ja sii- hen liittyvää vastuullista maankäytön suunnittelua ja vesi- ja jätehuollon ke- hittämistä hiilineutraalisuus-tavoitteet ja puhtaat vedet huomioiden.	Haja-asutusalueille, asumiseen kohdis- tuviin kehittämis- hankkeisiin osallis- tuminen, Haja-asu- tusalueiden jäteve- silausunnot (lkm)
	Vastuu: Ympäristönsuojelu	

Kehitetään kestävästi monimuotoista, virikkeellistä luonto- ja lähiympäristöä ja hyödynnetään niiden sekä maaseutu-alueiden hyvinvointivaikutukset.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Ympäristöpalvelut tukee maankäytön suunnittelua siten, että luonnon monimuotoisuus, maisemallisesti arvokkaat alueet ja lähivirkistysalueet huomioidaan. Keskeisenä työkaluna on riittävät tietojärjestelmät arvokkaista luonto- ja maisema-alueista, toimivat lausuntokäytännöt ja työryhmiin osallistuminen.	Maankäytön suunnittelussa huomioidaan monipuolisesti luonnon monimuotoisuus, arvokkaat luontokohteet ja lähi- luonnon merkitys kuntalaisten hyvinvoinnille. Kuntien työntekijöillä on käytössään riittävästi tietoa kunnan alueella olevista arvokkaista luontokohteista, uhanalaisista lajeista ja luonnon monimuotoisuuden huomioimisesta maankäytön suunnittelussa. Vastuu: Ympäristönsuojelu	Ympäristön ja luonnonsuojelun kannalta merkittävät tiedot on koottu kaupungin yhteiseen paikkatietojärjestelmään. Maankäyttöön liittyvien lausuntojen lkm (koko Ympäristöpalvelujen toimialue)

Tunnistetaan ja huomioidaan alueen merkittävä vapaa-ajanasuminen ja monipaikkaisuus.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Varataan riittävät resurssit ympäristönsuojelun ja ympäristöterveydenhuollon palveluihin runsas vapaa-ajanasuminen huomioiden.	Tunnistetaan runsas vapaa-ajanasuminen ympäristönsuojelumääräyksissä ja lupaprosesseissa, ja neuvontatarpeessa ja muissa asiakasyhteydenotoissa.	Viranomaistoimet, joissa vapaa-ajanasukkaat on erityisesti huomioitu.
Otetaan huomioon vapaa-ajanasukkaat eläinlääkäriresursseja määriteltäessä.	Eläinlääkäriresurssit ovat riittävät lakisääteisten tehtävien hoitamiseen myös yleisinä loma-aikoina, jolloin harraste-eläinten määrä kasvaa merkittävästi toimialueella.	Asiakaspalaute

Hyödynnetään toiminnassa läpileikkaavasti kulttuuri, taide, luovat keinot ja liikunta sekä alueen rikas historia ja kulttuuriperintö.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari

4. Yhteisöllisyys ja osallisuus

Tunnistetaan ja hyödynnetään väestön moninaisuus rikkautena, voimavarana ja elinvoiman lähteenä, osana mikkeli-läisyyttä.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari

Mahdollistetaan vapaaehtois- ja asukasaktiivitoiminta, vertaistuki, omaehtoinen toiminta sekä kokemusasiantuntijuus yhteistyössä kolmannen ja neljännen sektorin kanssa.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Tuetaan ja edistetään talkootoimintaa mm. ympäristön siivoamisessa (roskien kerääminen) ja vieraslajien torjumisessa. Tehdään yhteistyötä työllisyyspalvelujen, järjestöjen ja hankkeiden kanssa.	Yhteisöllinen tekeminen ja talkootoiminta lisää kuntalaisten vastuuta omasta ympäristöstään ja toimii osana ympäristökasvatusta.	Talkoot ja yhteisölliset hankkeet, jossa Ympäristöpalvelut on ollut mukana.
Omaehtoisen toiminnan neuvonta ja ohjaus.	Omaehtoista toimintaa toteutetaan ohjatusti ja omaehtoista toimintaa varten on riittävästi neuvontaa saatavilla.	Toteutunut omaehtoinen toiminta, jota Ympäristöpalvelut on ohjannut ja/tai antanut neuvontaa.

Edistetään ryhmiin ja yhteisöihin kiinnittymistä.

Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari

Tuetaan tapahtumakaupunki Mikkelin kehittämistä.		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari
Selkeät tapahtumiin liittyvät ympäristönsuojelun ja terveysvalvonnan ohjeet ja neuvonta.	Ympäristönsuojelun ja terveysvalvonnan lupiin ja ilmoituksiin ja muihin käytäntöihin liittyvät ohjeet ovat riittävällä tavalla riittävällä mukana kaupungin tapahtumajärjestämisen ohjeistuksessa.	Tapahtumiin liittyvä ohjeistus Ympäristöpalvelujen vaatimista luvista ja ilmoituksista on selkeästi näkyvillä kuntien nettisivuilla.
Arvioidaan säännöllisesti tapahtumiin liittyvien lupa- ja ilmoitusmenettelyjen ja muiden käytäntöjen sujuvuutta.	Tapahtumiin liittyvät lupa- ja ilmoitusmenettelyt ovat sujuvat. Yleinen terveysvalvonta ja ympäristönsuojelu.	Asiakaspalaute

Lisätään osallistuvan budjetoinnin käyttöä.		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari

Edistetään yhteisöllistä asumista.		
Toimenpide ja toiminnan kuvaus	Tavoite ja vastuu	Mittari

Tunnusluvut

		TP 2021	TA 2022	TA 2023	TS 2024	TS 2025
Terveysvalvonnan suunnitelmalliset tarkastukset	kpl	383	700	700	700	700
Eläinlääkintähuollon virka- ja sairasmatkat	kpl	1 975	1 900	1 900	1 900	1 900
Hoidetut pieneläimet	kpl	7 806	6 000	6 000	6 000	6 000
Lupavelvollisten kohteiden tarkastukset	kpl	105	100	100	100	100
Ympäristönsuojelun kirjallinen asiakassuorite (päätökset, lausunnot, kehotukset)	kpl	951	800	800	800	800

Talous

Mikkelin seudun ympäristölautakunta	Toteuma 2021	Käyttösuunnitelma 2022	Talousarvio 2023
Toimintatuotot	1 124 244	1 177 900	1 080 000
Toimintakulut	-2 168 399	-2 397 300	-2 297 000
TOIMINTAKATE	-1 044 155	-1 219 400	-1 217 000

Talousarvio 2023 tiliryhmittäin

Mikkelin seudun ympäristölautakunta	Toteuma 2021	Käyttösuunnitelma 2022	Talousarvio 2023	2023–2022 Muutos-%
Myyntituotot	644 307	756 900	680 500	
Maksutuotot	333 280	355 500	387 000	
Tuet ja avustukset	134 181	53 000		
Muut tuotot	12 475	12 500	12 500	
Toimintatuotot	1 124 244	1 177 900	1 080 000	-8,3 %
Henkilöstökulut yhteensä	-1 667 117	-1 808 600	-1 742 400	
Palvelujen ostot	-310 376	-401 600	-357 100	
Aineet, tarvikkeet, tavarat	-44 235	-57 400	-57 200	
Vuokrakulut	-130 618	-129 200	-126 300	
Muut kulut	-16 054	-500	-14 000	
Toimintakulut	-2 168 399	-2 397 300	-2 297 000	-4,2 %
TOIMINTAKATE	-1 044 155	-1 219 400	-1 217 000	-0,2 %

Kuntien osuudet 2023

Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen kuntien arvioidut osuudet vuodelle 2023

	Mikkeli	Hirvensalmi	Kangasniemi	Mäntyharju	Pertunmaa	Kaikki yht.
Ympäristölautakunta						
Prosenttiosuus	78,07 %	3,19 %	7,83 %	8,44 %	2,46 %	100 %
Osuus euroa	34 900	1 400	3 500	3 800	1 100	44 700
Terveysvalvonta						
Prosenttiosuus	78,07 %	3,19 %	7,83 %	8,44 %	2,46 %	100 %
Osuus euroa	344 800	14 100	34 600	37 300	10 900	441 700
Eläinlääkintähuolto						
Prosenttiosuus	57,20 %	5,27 %	16,39 %	15,80 %	5,34 %	100 %
Osuus euroa	449 400	41 400	128 700	124 100	41 900	785 500
Ympäristönsuojelu						
Prosenttiosuus	78,07 %	3,19 %	7,83 %	8,44 %	2,46 %	100,00 %
Osuus euroa	351 500	14 400	35 300	38 000	11 100	450 300
Yhteensä euroa	1 180 600	71 300	202 100	203 200	65 000	1 722 200

Ympäristölautakunnan, terveysvalvonnan ja ympäristönsuojelun kustannukset on jaettu kuntien asukasluvun (31.12.2021) suhteessa. Eläinlääkintähuollon prosenttiosuudet on laskettu vuoden 2021 toteutuneiden suoritemäärien pohjalta.

Henkilöstösuunnitelma

Tavoiteorganisaation kuvaaminen

1.Toiminnan nykytila ja toimintaympäristön muutos

1.1 Henkilöstötarpeeseen vaikuttavat muutokset, jotka vaikuttavat vuosina 2023–2026 (lainsäädännöstä tai muualta tulevat muutokset ml Patu:n vaikutukset)

Suurimpia muutoksia on vuosina 2023–2026 odotettavissa eläinlääkintähuoltoon. Syksyllä 2022 on eduskunnassa päätettävänä uusi eläinlääkintähuoltolaki, joka tulee todennäköisesti voimaan vuoden 2024 alusta ja tuo muutoksia kunnallisten eläinlääkintäpalveluiden lakisääteiseen tuottamisvelvoitteeseen. Muutos ei tule todennäköisesti vähentämään tarvittavien virkojen määrää, koska kunnilla lakiehdotuksen mukaan säilyy edelleen velvollisuus järjestää 24/7 kiireellinen eläinlääkäriapu hyöty- ja harraste-eläimille.

Valtakunnallinen vakava eläinlääkäripula vaikeuttaa merkittävästi sijaisten ja vakituisten viranhaltijoiden saamista ja resurssipula vaikeuttaa sitä entisestään.

Eläinlääkintähuollon haavoittuvuutta vähentäisi se, jos Kangasniemi yhdistettäisiin Mikkelin seudun eläinlääkäripäivystykseen. Pitkien etäisyyksien vuoksi ja, koska pieneläinpäivystystä ei ole eriytetty ostopalveluna yksityisille, päivystysalueella pitäisi olla kaksi päivystäjää samanaikaisesti. Tämä edellyttäisi kolmen uuden praktikkoeläinlääkäriviran perustamista. Tällöin Mikkelin seudun praktikkoeläinlääkäri virkojen määrä olisi lähes sama kuin Savonlinnan kaupungin yksiköksi vuoden 2023 alusta siirtyvällä Itä-Savon sairaanhoitopiirin Sosterin yksiköllä tällä hetkellä on.

Vuonna 2021 voimaan tulleen uuden elintarvikelain ja terveydensuojelulain mukaan vuodesta 2022 lähtien peritään toimijoilta valvonnan perusmaksu. Tämän tarkoituksena on tuoda lisäresurseja neuvonnan järjestämiseen. Henkilöresurssit ovat niukat ja lisävirka olisi tarpeen. Tätä ei kuitenkaan esitetä tiukan taloustilanteen vuoksi.

Ympäristöterveydenhuolto eli yleinen terveysvalvonta ja eläinlääkintähuolto siirtyvät todennäköisesti vuonna 2026 joko hyvinvointialueille tai maakunnan kokoiseen vastuukuntamallin mukaan rakennettuihin kuntayksiköihin. Valtakunnallisena tavoitteena on kasvattaa yksikköjen kokoa.

1.2 Ostopalvelut ja ulkoistaminen

Ostopalveluita ja ulkoistamismahdollisuuksia ei ympäristöpalveluissa juurikaan ole. Eläinlääkäripäivystys Kangasniemen osalta ostetaan Jyväskylän kaupungilta. Kangasniemen eläinlääkärit osallistuvat suurelänpäivystykseen ja pienelänpäivystys on järjestetty Jyväskylän kaupungin kilpailuttamana Omaeläinklinikka Jyväskylässä.

Eläinlääkäriajaksi myös ulkopuolisia päivystäjiä on palkattava mahdollisuuksien mukaan Mikkelin seudun eläinlääkäripäivystykseen, jotta vakituisten eläinlääkäreiden työkuorma ei kasvaisi aivan kohtuuttomaksi ja lakisääteinen velvoite järjestää 24/7 kiireellinen eläinlääkäriapu hyöty- ja harraste-eläimille saadaan toteutettua.

Valtakunnallinen eläinlääkäripula vaikeuttaa merkittävästi vakituisten ja sijaisten rekrytointia. Eläinlääkäriajaksi voi pakottaa tekemään ostosopimuksen yksityisen eläinklinikan kanssa ainakin osittaisesta pienelänpäivystyksen järjestämisestä pieneläinten osalta. Pienelänpäivystyksen ostosopimus todennäköisesti nostaisi eläinlääkintähuollon kustannuksia ja siirtäisi palveluja kauemmaksi.

Ympäristöpalveluiden toimialueella toteutettava pintavesien vedenlaadun seuranta ja siihen liittyvä vesinäytteenotto ja analyysit ostetaan ostopalveluna, mikä kilpailutetaan 2–3 vuoden välein.

2. Tavoiteorganisaation kuvaaminen ja henkilöstöresurssit 2023–2026

2.0 Sanallinen kuvaus tavoiteorganisaation toteutumisesta ja sen päivittämisestä

(Patun vaikutukset ja tavoiteorganisaatio 2022 vaikutukset erityisesti 2024 ja eteenpäin)

Tavoiteorganisaatiossa henkilöstöresurssit ovat riittävät päätösten huolelliseen valmisteluun. Prosessien ja toimintatapojen sujuvoittaminen ja uusien tietojärjestelmien käyttöönotto vaatii pitkäjänteistä toimintakulttuurin kehittämistä, ja toisin sanoen aikaa.

Esihenkilö tuntee alaistensa tehtävänkuvan ja esimiehellä on aikaa riittävästi tukea alaisia ongelmatilanteissa. Loma-aikojen sijaisuudet on hoidettu siten, että lomaa voidaan pitää, eivätkä tehtävät lomien aikana kasaudu. Tavoiteorganisaatiossa on riittävät resurssit lainsäädäntömuutosten tuomien uusien tehtävien hallittuun haltuunottoon sekä oman osaamisen jatkuvaan päivittämiseen ja työntekijöillä säilyä työnilo sekä luottamus siihen, että työnantaja huolehtii aidosti työntekijöiden työhyvinvoinnista ja työntekemisen perusedellytykset ovat kunnossa.

Tavoiteorganisaatiossa tukipalvelut on järjestetty siten, että asiantuntijat voivat keskittyä omaa asiantuntemustaan vastaaviin tehtäviin. Tämä tarkoittaa esim. riittävän toimistosihiteeriressin ja vastaanottoapulaisten käyttöä. Asiantuntijaorganisaatiossa on paljon myös sellaisia tehtäviä, joita voisi prosessien sujuvoittamiseksi siirtää asiantuntijoilta esim. toimistosihiteereille. Tämä vaatii toimistohenkilöstön pysyvyyttä koska jokaisessa yksikössä on omanlaisensa toimistosihiteerin tehtävät. Toimistosihiteerin htv on pienentynyt 1.6.2020 lähtien 0,7 htv:sta 0,5 htv. Tämä lisää kaikkien Ympäristöpalveluiden viranhaltijoiden toimistotyön määrää.

Ympäristöpalvelujen tavoiteorganisaatiossa eläinlääkintähuollon osalta resurssit tulee turvata siten, että lakisääteisen eläinlääkäripalvelun tuottaminen on mahdollisimman vähän haavoittuvaa ja henkilöstö ei kuormitu kohtuuttomasti. Oikein resursoitu yksikkö pystyy työtehtävien organisoinnilla ja viranhaltijoiden joustoilla reagoimaan äkilliseen resurssipulaan niin, että siihen ehditään reagoida. Äkillisiin sairastumisten varalta on olemassa varahenkilöjärjestelmä 24/7-palveluiden tuottamiseen. Kertyneet päivystysvapaat, vuosilomat ja lakisääteiset viikkoleppöpäivät voidaan pitää suunnitellusti. Perheen ja työn yhteensovittaminen ei ole kohtuuttoman vaikeaa.

Eläinlääkäripalveluiden tavoiteorganisaatiossa panostetaan siihen, että työntekemisen perusedellytykset ovat kunnossa ja uskotaan, että sitä kautta saadaan tekijöitä jatkossakin. On tärkeä huolehtia sellaisesta peruserurssista, joka kestää lyhyet poissaolot. Työjärjestelyiden tulee tukea työnhyvintia. Päivystyksistä saatavat vapaat ovat tärkeitä työsidonnaisuuden pitämiseksi kohtuullisena.

Mikkelin seudun ympäristöpalvelujen johtajana toimii Ympäristöpalvelujen toimintasäännön mukaan terveystarkastajan johtaja, joka toimii myös esittelijänä seudullisessa ympäristölautakunnassa. Terveystarkastajan johtaja toimii myös terveystarkastajien, eläinlääkäreiden ja ympäristöpäällikön lähiesihenkilönä. Terveystarkastajan johtaja on koulutukseltaan eläinlääkäri, joka on suorittanut hygieenikotutkinnon. Hän osallistuu tiiviisti myös laitosvalvontaan. Terveystarkastajan johtajan esihenkilönä toimii kaupunginjohtaja.

Ympäristöpäällikkö vastaa ympäristönsuojelun tulosalueesta ja toimii ympäristötarkastajien lähiesihenkilönä, terveystarkastajan johtajan sijaisena ja ympäristölautakunnan sihteerinä. Ympäristöpäällikön vastuulle kuuluu lisäksi ympäristönsuojelun kehittämistehtävät, yleinen ympäristön- ja luonnonsuojelun edistäminen kunnissa ja ympäristönsuojelun hankkeiden hallinnointi.

Johtamisjärjestely on koettu toimivaksi. Sekä ympäristönsuojelun että ympäristöterveydenhuollon tehtäväkenttä on laaja ja vaatii sekä substanssiosaamista että useiden eri lakien ja asetusten hallintaa. Ympäristöpalvelut yksikössä esihenkilöt eivät toimi pelkästään esimiehinä vaan vastaavat omalta osaltaan omien vastuualueidensa tehtäväkokonaisuuksien hoitamisesta. Esihenkilöiden tulee olla riittävän perehtyneitä asiantuntijoiden tehtäväkuvaan ja pystyä tarjoamaan tukea mahdollisissa ongelmatilanteissa (mm. viranhaltijoiden toimintaan kohdistetut kantelut sekä ympäristörikosepäilyt ja niiden selvittämisen).

Tulevia muutoksia ja kehittämistarpeita

Ympäristöterveydenhuollon mahdollinen siirtäminen hyvinvointialueelle tai nykyistä isompiin kuntayksilöihin todennäköisesti vuonna 2026 on merkittävä muutos Ympäristöpalveluiden tulosalueen kannalta. Nykyistä isompiin yksiköihin siirtyminen tuo uusia toiminnan kehittämismahdollisuuksia sekä vähentää toiminnan haavoittuvuutta.

Suurimmat muutokset ja kehittämistarpeet ovat **eläinlääkintähuollossa**. Uusi eläinlääkintähuoltolaki on eduskunnan käsittelyssä syksyllä 2022 ja sen odotetaan tulevan voimaan vuoden 2024 alusta. Tämä tulee muuttamaan kuntien lakisääteisiä eläinlääkintähuollon tehtäviä, mutta lakiluonnoksen mukaan kunnille jäisi edelleen lakisääteinen velvollisuus järjestää 24/7 kiireellinen eläinlääkäriapu hyöty- ja harraste-eläimille.

Valtakunnallinen vakava eläinlääkäripula on suuri haaste myös kunnallisten lakisääteisten eläinlääkäripalveluiden järjestämiselle. Tämä tulee omalta osaltaan vaatimaan muutoksia eläinlääkäripalveluihin.

Praktikkoeläinlääkäreiden virkojen veto- ja pitovoimaa on kehitettävä varmistamalla asiallinen korvaus yllättävistä työvuorojen muutoksista ja lisätyösidsonnaisuudesta. Riittävät vastaanottoavustajaresurssit sekä vastaanoton asianmukainen varustus ovat tärkeitä osatekijöitä. Työnkuva on tärkeä muuttaa mahdollisuuksien mukaan ”ihmisen kokoiseksi”, mutta myös mahdollistaa mielenkiintoinen työ ja itsensä ammatillinen kehittäminen. Tämänhetkinen tietotaitovaatimus on erittäin monipuolisen työnkuvan vuoksi hyvin korkea. Erityisesti pieneläinpainotteinen sekapäivystys on vaativa sellaiselle, jolla ei ole paljon kokemusta tämän tyyppisestä työstä. Tämä voi osaltaan vaikeuttaa rekrytointeja.

Eläinlääkintähuoltoon saattaa lähivuosina tulla myös valtakunnallisesti muutoksia palkkaus- ja työaikajärjestelyihin. Myös praktikkoeläinlääkäreiden siirtymisestä kokonaispalkkaukseen ja työaikaan on tehty valtakunnan tasolla jo vuosia. Tällä hetkellä praktikkoeläinlääkärit ovat kunnissa sekä palkansaajia että ammatinharjoittajia, eivätkä he ole työaikalainsäädännön piirissä. Tämä mahdollistaa ainakin tällä hetkellä vielä hyvin pitkät työvuorot ja ainoastaan 24 tunnin viikkolepo on taattava. Tämä perustuu siihen, että on katsottu, että päivystys on varuillaanoloa ja eläinlääkäreillä on itsellään mahdollisuus vaikuttaa työmääräänsä.

Nykyiset kaupungineläinlääkäripraktikkoresurssit riittävät silloin, kun kaikki virat ovat täytettyinä ja viranhaltijat töissä lyhyitä poissaoloja lukuun ottamatta ja yksikkö jakautuu kahdelle eri päivystysalueelle. Kangasniemen alueen siirtäminen Mikkelin päivystykseen edellyttäisi kolmea lisävirkaa, jotta päivystysalueella voisi päivystää kaksi eläinlääkäriä, jos pieneläinpäivystystä ei eriytetäisi ja hoidettaisi ostopalveluna. Tämä vähentäisi myös eläinlääkäripalveluiden haavoittuvuutta sekä päivystystyön kuormittavuutta edellyttäen, että kaikki virat olisivat täytettyinä ja sijaisten saatavuus olisi turvattu.

Kaksi valvontaeläinlääkäriä virkaa mahdollistaa sen, että eläinlääkintätyö voidaan tehdä hyvää hallintoa noudattaen ja paritöskentely parantaa valvontaeläinlääkäreiden työturvallisuutta ja vähentää riskiä sille, että tehtävän kuormittavuus muodostuisi liian suureksi. Toisen valvontaeläinlääkäriä palkkaaminen on ollut toimiva ja tärkeä parannus resursseihin. Valvontaeläinlääkäreiden virkojen veto- ja pitovoimaisuuden vuoksi on tärkeä kehittää työnkuva mielekkääksi ja työturvallisuus hyväksi. Pari työskentely on tähän yksi tärkeä tekijä. Myös praktikkoeläinlääkäreitä ja terveystarkastajia tarvitaan mukaan

joillekin tarkastuksille asiantuntija-avuksi. Praktikkoeläinlääkärit ovat huolehtineet eläintautivalvonnasta, mutta osassa valvontayksiköitä se on valvontaeläinlääkäreiden vastuulla. Eläinlääkäreiden työkuvaan voidaan tarvittaessa tältä osin tehdä muutoksia.

Terveysvalvonnan resurssit eivät riitä valvontasuunnitelmien mukaisen suunnitelmallisen valvonnan tavoitteiden saavuttamiseen. Aluehallintovirasto seuraa tavoitteiden toteutumista. Tavoitteet asetetaan valtakunnallisen elintarvikevalvonnan ja terveydensuojeluvälön ohjeiden mukaisesti riskiperusteisesti. Resurssia ei voi enää vähentää. Ainakin yhden henkilötyövuoden lisäresurssi terveysvalvontaan olisi tarpeen, mutta sitä ei talousraamin tiukkuuden vuoksi esitetä vuodelle 2023. Terveystarkastajien työaika menee paljon myös laskutukseen, mitä vähentäisi se, jos Ympäristöpalveluilla olisi käytettävissä kokoaikainen toimistosihiteeri. Vuoden alusta toimijoilta perittävät valvonnan vuosimaksut tuovat lisätuloja, mutta myös lisävelvoitteita terveysvalvonnalle mm. yrittäjien neuvonnalle.

Ympäristönsuojelun osalta lisätarve henkilöstössä on yhdelle ympäristötarkastajalle, jonka vastuulle kuuluisivat vesihuoltolain ja haja-asutusalueiden jätevesiasioiden valvonta, ja yhdelle ympäristösuunnittelijalle, jonka vastuulle kuuluisivat luonnonsuojelulain toteutumisen ja luonnon monimuotoisuuden turvaaminen kunnissa ja luontotietojen ylläpito. Tehtävä on hyödynnettävissä kuntien maankäytön suunnittelussa sekä esim. tärkeänä kuntien vetovoimatekijänä pidetyt luontomatka-alueiden edellytysten turvaamisessa. Lisäksi uudistetun jätelain valvonta vaatii nykyistä enemmän henkilöstöresurssia. Nykyisillä resurssilla kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain mukaisten ympäristönsuojelun yleisten edistämismääräysten täyttämiseksi ei ole tilaa. Tällä hetkellä ei kuitenkaan esitetä lisävirkaa.

Ympäristönsuojelussa on 6 vakituista virkaa (4 htv ympäristötarkastaja, 1 htv ympäristösuunnittelija ja 1 htv ympäristöpäällikkö). Lisäksi vuosittain varataan määrärahaa viransijaisten ja harjoittelijoiden palkkaamiseen lähinnä sellaisiin tehtäviin, jotka ajoittuvat kesäkaudelle. Maa-aineslain mukaisten valvontatehtävien ja lupien käsittelyyn ympäristönsuojelu on saanut lisämäärärahaa määräaikaisen henkilöstön palkkaamiseen vuodesta 2017 lähtien noin 0,4 htv. Muutoin ympäristönsuojelun henkilöresurssit ovat säilyneet kauan samantasoisina, vaikka useat lainsäädännön muutokset viime vuosina ovat lisänneet kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tehtävien määrää, viimeisimpänä vuonna 2021 voimaan astunut jätelain muutos.

Koko tehtäväkentän asiantunteva hallitseminen edellyttää viranhaltijoiden perehtymistä ja käytännössä erikoistumista tehtäväkentän eri osa-alueisiin (esim. ilmansuojelu, vesiensuojelu, jätelaki, vesilaki, ilmasto- ja energia-asiat, luonnonsuojelu ja luonnon monimuotoisuus, pohjavesien suojelu, ympäristönsuojelulainsäädännön eri osa-alueet). Viranhaltijat toimivat viranomaistehtävien lisäksi myös asiantuntijoina mm. vesi-, kemikaali-, luonnon monimuotoisuus, ilmanlaatu- ja ilmastoasioissa. Asiantuntijaroolia on pyritty vahvistamaan osallistamalla ja hankkimalla ulkopuolista hankerahoitusta sellaisiin hankkeisiin, joilla on mahdollista kartuttaa ympäristönsuojeluviranomaisen tehtäväkentän vaatimaa asiantuntijuutta.

Kuntien ympäristönsuojelun hallinnosta annetun lain (64/1986) mukaan kunnan ympäristönsuojeluviranomaisen tulee huolehtia sen hoidettaviksi laissa tai sen nojalla säädetyistä tai määrätyistä tehtävistä ja sen lisäksi 1) ympäristönsuojelun suunnittelusta ja kehittämisestä, 2) ympäristön tilan seurannasta sekä siihen liittyvistä selvityksistä ja tutkimuksista, 3) osallistua kunnassa tarvittavan ympäristönsuojelua koskevan ohjauksen ja neuvonnan järjestämiseen, 4) antaa lausuntoja sekä tehdä esityksiä ja aloitteita ympäristönsuojeluun liittyvistä asioista muille viranomaisille, 5) huolehtia omalta osaltaan ympäristönsuojelua koskevasta tiedottamisesta, valistuksesta ja koulutuksesta kunnassa, ja 6) edistää kunnan yhteistyötä muiden viranomaisten ja yhteisöjen kanssa ympäristönsuojeluasiassa.

Kansalaiset ovat aiempaa valveutuneempia ympäristöasioissa ja kunnan ympäristönsuojeluviranomaisten odotetaan palvelevan kuntalaisia esim. elinympäristön laatua ja ilmastoa koskevissa kysymyksissä aiempaa enemmän. Ympäristö- ja ilmastoasiat koskevat kaikkia kuntalaisia ja koko kaupunkiorganisaatiota, mutta ympäristönsuojelun henkilöstöllä on tärkeä rooli Mikkelin ilmasto-ohjelman ja kaupunkistrategiaan kirjattujen ympäristön ja ilmastonsuojeluun liittyvien tavoitteiden edistämisessä ja seurannassa.

Mikkelin seudun ympäristöpalveluissa riittävän henkilöstön määrän lisäksi lakisääteisten tehtävien asianmukainen hoitaminen edellyttää riittävää toimialakohtaista täydennyskoulutusta alati muuttuvassa toimintaympäristössä.

2.1 Vakituisten henkilöstömäärän kehitys vuosina 2023–2026

Kaupunkiorganisaation nykyisestä taloudellisesta tilanteesta johtuen Ympäristöpalveluihin ei esitetä lisävirkoja vuodelle 2023, vaikka resurssit koko yksikössä ovat tiukat ja lisävirroille olisi tarvetta. Myöskään virkojen lakkauttamista ei esitetä. Virkojen täytöt arvioidaan tapauskohtaisesti ottaen huomioon toimialalla tapahtuneet tehtävien määrän muutokset ja strategiset painopistealueet. Lisäleikkaukset vaarantaisivat lakisääteiset tehtävät.

2.2 Määräaikaisen henkilöstömäärän kehitys vuosina 2023–2026.

Määräaikaisen henkilöstön käyttöä tarkastellaan vuosittain kriittisesti. Nykyisillä vakituisten viranhaltijoiden määrillä sijaisen määrää ei juurikaan voida vähentää. Eläinlääkintähuollossa on loma-ajat erityisen kiireellisiä, koska Mikkelin seudulla on tällöin paljon vapaa-ajan asukkaita ja matkailijoita. Myös ympäristönsuojelupuolella on paljon tarkastuksia, jotka voidaan tehdä vain sulan maan aikana.

2.3 Eläkepoistuma ja sen hyödyntäminen

Vuoden 2023 loppuun mennessä ei ole eläköitymisiä tiedossa. Yksi ympäristönsuojelun viranhaltija on todennäköisesti eläköitymässä vuoden 2026 aikana. Viran täyttäminen on välttämätöntä lakisääteisten tehtävien hoitamiseksi.

2.4 Henkilöresurssien sisäiset muutokset

Henkilöstöresurssien mahdollisia sisäisiä muutoksia tarkastellaan virantäyttäjien yhteydessä. Resurssit ovat tällä hetkellä niin tiukat, että virkojen tulisi olla täytettyinä ja myös viransijaiset ovat tarpeen virkavapauksien ajaksi, jotta lakisääteiset tehtävät saadaan hoidettua. Yksikön sisällä ei ole juurikaan mahdollisuutta siirtää viranhaltijoita tulosalueen sisällä niin, että se vaikuttaisi henkilöresursseihin.